

1 ra Timoteo

Ja ua rá m̄đi ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi m̄n̄nba ra Timoteo.

¹ Nūgā drá Pablo, rá representantegā ra Jesucristo. Nūya bi 'yɛxqui, gueŕ Oja, nūnā ra Yante, co 'nɛhna ra Hmū Jesucristo bi 'yɛxqui. 'Nɛ dí pahm̄i ya ngue conná nguehra Jesucristo di nja'a te gā dí t̄on'ui ya ngue di nja. ² Ague Timoteo, dadi zengua'i. Pɛ nū'mø dá bɛn'a'i, x̄ogue ɛntho majuani ngue mā ts'unt'ua i p'ua nná bɛn'i. Porque go dá ja'i gá 'yɛc'ɛi nā ra hya guí ɛc'ɛi ya. Dí nnegā ya ngue nūnā Oja mā Papáui co 'nɛhna mā Hmūui ra Jesucristo, di jap'a'i, di huɛc'a'i, 'nɛ da hyut'a ni mm̄i.

-----
³ Damba soc'a'i p'ua ja ra hn̄ini Efeso. Nū'mø mā thogui, dá magā p'ua ja ra h̄ai Macedonia, dá xi'i ngue guá cop'ua Efeso. A nuyá, dí nnegā ngue guí sigue guí m'm̄p'ua, porque jatho ngue nū'ua yø fɛhni x̄ännbate x̄ännbate p'ua, gui hejpa bi. ⁴ Guí xifi ngue 'yon̄i mantho di x̄ännbate'ua yø cuentotho. Porque nuyá, h̄inha rá nzɛgui x̄ännbate'ua yø hya bá ɔtyø ndiua manjam'mø. Pɛ nūya yø hya ya, h̄ondra njunt'i n'youi, h̄inte ni b̄ontho. A nūnā ra hoga x̄adi rá n'youi mā nt'ɛc'ɛih̄ua, guehna nne Oja ngue ga x̄ännbah̄ua yø ja'i nā.

⁵ Dam̄i hejpa bi ya dí xi'i ya, n'namhma ngue gátho yø 'yɛc'ɛi di mm̄adi n'na ngu n'na. Para ngue da zā di m̄h̄rá mm̄ic'ɛiui n'na, jatho ngue da

hyɛp'ʌ rā ts'on'yomfɛni, nu'a te rā nho paḍi, gue'a da 'yɔt'a. 'Nɛ himma xɔts'etho di nɛqui ngue ja yɔ nt'ɛc'ɛi. ⁶ Porque 'bʌ i'da yɔ ja'i ngue ya bi hyɛp'ʌ nā rā hya dí xi'i, hɔndra njun'mahya nne. ⁷ I nne da t'ɛmbi ngue paḍi xanho di nxännbate rá ley Oja. I ya manzaqui 'mɔ xännbate. Pɛ himma juani ngue tɪnyɔ mmɛi hanja'a rā ley i nne di nxännbate.

⁸ Nuna rā ley ga 'yo yɔ judío, ya dí pahmi xanho te mma. Pɛ jatho ngue da fadi hanja ngue bi ma nt'ot'i nā rā ley nā. ⁹ Nu'ʌ yɔ ja'i ya ɔtra nho, ya hin tema ley di ja ngue da hyaspa rā güenda. Nuna rā ley, bi ma nt'ot'i para ngue da hyaspa rā güenda yɔ ja'i festho rā ley. Haspa rā güenda yɔ mmejmahya. Haspa rā güenda yɔ ts'oc'ɛi ɔtyɔ ts'oqui. Haspa rā güenda yɔ ja'i ngue hingui su Oja 'nɛ hingui ɛc'ɛi. Haspa rā güenda yɔ ja'i ho yɔ papá, ogue ho yɔ mamá, ogue ho yɔ mmic'ɛiui. ¹⁰ Haspa rā güenda yɔ 'yots'om'mäi. Haspa rā güenda yɔ n'yohʌ ɔrpe tengutho 'mɔ dra xisu yɔ mmɪn'yohʌui. Haspa rā güenda'ʌ yɔ ja'i ahyɔ mmic'ɛiui ngue sits'i yap'utho. Haspa rā güenda yɔ mambethani. Haspa rā güenda yɔ ja'i ngue mmana fɛhni 'nɛ ɛxā ntestigo Oja ngue ɛnā majuanī te mma. Haspa rā güenda gátho yɔ ja'i festho nā majuanī ngue rā hoga xädi. ¹¹ Nuna rā hoga xädi naya, rá n'youi rā hoga 'da'yo hya. Nuna, di 'bejpagui'a mā maça Ojaui ngue ga xihyɔ ja'i.

-----
¹² Nuna mā Hmuui rā Jesucristo di 'dacrā ts'edi ngue dí mmambrá hya. Dadi ja mammadigā nā, porque guehna bi nu manhogui 'nɛ bi 'yɛxqui ngue ga ɔtra 'bɛfi bi 'daqui. ¹³ Bi 'yɔt'e ngue drá

mefiguí madague'a xtá nu man'ugä mam'met'o na ra Jesucristo. Porque xtá mangä yø amhya co nuna, 'ne nmi sacä'u yø ja'i mi ec'ei na. Pe bi huégagui Oja, porque pa Oja ngue hindí padí te dí øt'e ngue tobe hin mará 'yec'ei. ¹⁴ Nuna ra Hmu, mathoguitho rá mate bi 'daqui. Ngue ya dí n'yo'be ra Jesucristo, nuna di hacra ts'edi ngue man'na di ndu ma nt'ec'ei, 'ne øt'e ngue man'na man'na gdá madí.

¹⁵ Nuna ra hya ga xi'i ya, majuaní na, 'ne guehna ra hya jatho ngue da 'yec'ei gátho yø ja'i na: ngue ra Jesucristo bá ecua ja ra ximhäi ngue da yanyø ja'i ja yø ts'oqui. Nuya yø ja'i dí mmangä ngue ja yø ts'oqui ya, pe man'na ma datho mi ja ma ts'oquigä. ¹⁶ Pe bi huégagui Oja n'namhma ngue da fadi ngue ra Jesucristo bi zeti te gä dá ørpe, conque nuguí mathoguitho ja ma ts'oqui. Gue'a gui nequi'a ya ngue gátho mi'da yø ja'i xquet'a di punnbabi Oja 'mø bi 'yec'ei ra Cristo, ya di unna 'da'yo te para zantho. ¹⁷ Janangue nuyá, jatho ngue da t'espabi Oja para zantho. Porque nu te gä ja, go di manda Oja para zantho. Guehna Oja para zantho hinjam'mø da du, 'ne hinjonni ja'i di sä da nu. Hinjom man'na tengu na. Guehna jase rá mfadi. Da ngut'atho.

¹⁸ Ague ma ts'ant'u'i Timoteo, nuna ra hya dí xi'i gui 'yøt'e, di nthui na ra hya bi bennbabi Oja yø pøngahya 'mø yø pa xa thogui, guehya bi ma ngue di nja ni 'befi. Nuna ra hya dadi 'bep'a'i ya, dami hya ra ts'edi gui 'yøt'e gátho'a te ra 'befi bi 'da'i Oja ngue gui 'yøt'e. Di ndu ni nt'ec'ei. 'Yo di tap'a'i ra nts'o. ¹⁹ 'Bu i'da yø ja'i padí xanho ndana ra hya hinni 'yup'u da 'yøt'e, pe gue'a øt'a. Gue'a gui

ts'onnyø nt'ɛc'ɛi'a p'uya. ²⁰ Nguna ra hya bi 'yøtra Himeneo 'nɛhra Alejandro. Nuya yo nc'ɛi ya, dá dāpra zithu para ngue da badi hanja te øt'e. Porque hinguí ho ngue da nømman'ɥ Oja p'ɥ ha ya.

2

¹ Rá māditho dí xi'i ngue gui xifi gátho yø 'yɛc'ɛi ngue da marpabi Oja gátho yø ja'i ndap'ɥ bi zā. Dā 'yāpi ngue da māxyø ja'i na Oja. 'Nɛ di ja mammadi Oja yø ja'i ngue'a rá 'bāxte Oja dā 'yøt'e. ² Dā marpabi Oja yø dast'abi. Dā marpabi Oja gátho yø ja'i ja yø cargo. Porque gáthogahɥ dí nne ngue ga m'mamma pāhāhɥ, hɪn temma hya, n'namhma ngue co n'na ra pāhātho gdá thannehɥ Oja 'nɛ dā zāp'ɥ ga n'yo manhohɥ. ³ Mā datho mahyonitho ngue ga mmarpahɥ Oja gátho yø ja'i, porque guehna nnu manho Oja mā Yantehɥ na. ⁴ Porque Oja, nnepe ngue xøgue gátho yø ja'i di nyanyø te. 'Nɛ nnepe ngue da diñi xanho yø mmɛi yø ja'i hanja na ra hya majuaní. ⁵ Nuna Oja, n'natho i 'bui. 'Nɛ xquet'a n'na nc'ɛiitho na da zā da 'yøt'e ngue di nhojpauí Oja yø ja'i, guehna ra Jesucristo na. ⁶ Ra Jesucristo bi n'uní bi tho ngue bi gurpabi yø ts'oqui gátho yø ja'i. Nu'mø mɪ zønna pa bi nja na ra hya na, ya bi nɛqui xandønho p'uya ngue Oja nnepe ngue gátho yø ja'i di nyanyø te. ⁷ Janangue bi 'yɛxcagui Oja ngue drá representantegā ra Cristo. 'Nɛ pɛnngagui ndap'ɥ bi zā ya ngue ga ma xihra hya yø ja'i hɪngyø judío. Nuna ra hya majuaní dí ɛc'ɛiui, guehna ga xānɛbabi yø ja'i na. Guí padi xanho ngue majuaní te dí xi'i, 'nɛ guí padi ngue hɪndí fɛhni porque dí ɛc'ɛi ra Cristo.

⁸ Dı̄ nnegä ngue ndap'ɯ bi zä dā mat'Oja gätho yø n'yohɯ. Nu'mø ɛns'yø 'yɛ yø ja'i ngue mmat'Oja, di unyø mmɛi Oja, di ja manho yø mmɛi, hı̄ngue di dānzø yø mmɛi ngue dadi njunt'ui yø mmic'ɛ̄iui.

⁹ A nu yø xisu, 'yo dadi 'yɛx'mø bi nhoqui. Hı̄ngra n'yɛts'i di hocyø ya. Hı̄ngra n'yɛts'i di hye ra ulu xammadi rá muui. Hı̄ngra n'yɛts'i di japyø oro ogue yø perla dā japyø he. Sinoque dā hye yø he tengutho yø he yø hoja'i, ngue hı̄ndi 'yɛts'i.

¹⁰ Nu'a di nejmanho yø xisu, dā gue'a ngue ra nho dā 'yøt'e. Porque yø xisu ɛc'ɛ̄i Oja, mahotho 'mø di nɛqui ngue øtra nho. ¹¹ Mente ra ora sännbabi ra hya yø ja'i, yø xisu 'yo sä di ya ngue dā zohyø ja'i, di nja yø ts'ü. ¹² Porque hın dadi ungä ra nt'ɛ̄di ngue di nxännbate n'na ra xisu, sinoque ra xisu i ja ngue dā 'yøxtho ra hya. Porque hı̄ngui sä di m'met'o p'ɯ ha 'bɯhyø n'yohɯ ngue di manda. ¹³ Porque Oja, rá mɛditho bi hocra Adán, m'mefa p'ɯya bi hocra Eva. ¹⁴ Pɛ ra Adán hı̄mbi hyätra zithu'a, sinoque ra xisu'a bi hyätra zithu. Mı̄ thätra xisu p'ɯya, ya gue'a ra ts'oqui bi 'yøt'a. ¹⁵ Pɛ ra xisu di nyanná te 'mø dā 'yøtra 'bɛfi bi un'Oja, ngue di tehyø basi. Høntho ngue ra xisu jatho ngue di nja rá nt'ɛc'ɛ̄i, di mahyø mmic'ɛ̄iui, di n'yo xanho, hı̄nda 'yɛspi te ga 'yo.

3

¹ Nuna ra hya dı̄ mmangä, majuanı̄ na. Ngue nu ra ja'i nne rá cargo ngue di m'met'o p'ɯ ja ra nı̄ja ngue dra mamhya, xandønho ra 'bɛfi nne dā 'yøt'e. ² Janangue nu ra ja'i ja rá cargo ngue 'bet'o ra hya, jatho ngue hın tema hya dā thı̄nnbi. N'na dra xisu dā zi. Dā zamrá mmɛi. Dı̄ mfädi xanho.

Dā 'yøt'e ngue dā hnu manho te ga 'yo. Di unna ts'äya p'ü ja rá ngu. Dā badi xanho ha di japra hya di nxännbate. ³ 'Yo di iti. 'Yo dra nequisai. Di nja rá yemmai. Dā badi ha di hojpaḅi yø ja'i di nsai. 'Nε hinga høndra mēnyu di ma rá mmai. ⁴ Dā badi ngue di manda xanho p'ü ja rá ngu. Dā 'yøt'e ngue dyø 'yøde xanho yø basi, 'nε di nja yø ts'u yø basi. ⁵ A nu'mø hingui padi di manda xanho p'ü ja rá ngu, ya hinda badi ha di japi di m'met'o p'ü ha di mpeti yø ja'i Oja 'mø. ⁶ A nu'a rā n'yohü dā t'ets'i ngue di bentrá cargo di m'met'o p'ü ja rā nija, hinda gue'a n'na rā n'yohü ngue ts'üdra pa xa 'yεc'εi rā Jesucristo. Porque nthambenitho di 'yets'i. Ya dā 'yøtra ts'oqui tengutho bi 'yøtra zithu manjam'mø ngue bi 'yets'i 'nε 'da di mep'ü ja rā castigo. ⁷ Jatho ngue di n'yo manho n'namhma ngue nu'ü yø ja'i hingyø 'yεc'εi dā nu mansu. Ya hinda zā ha di japyø ja'i dā 'yεmbi ngue hinga gue'a ga 'yo. Porque rā zithu εmmēi honi ha di ts'onnbī ha ya yø mamhya.

-----
⁸ A nu'ü yø ja'i ja yø cargo ngue fäxte p'ü ja rā nija, xquet'a ngut'atho ja ngue dā 'yøt'e, jatho ngue di nho ja'i, jatho ngue hīndi nhäte p'ü ha ya. Jatho ngue hīndi n'iti. Jatho ngue hinga høndra mēnyu di ma yø mmai. ⁹ Nuna rā hya n'youi yø nt'εc'εi i ja, guehna rā hya hīmmi fadi hanja na, guehna di nxännbate nā rā hya nā co gātho yø mmai. ¹⁰ Nuya yø n'yohü ya, 'bet'o dā hnu te ga 'yo. A nu'mø ngue ya hīn temā nts'o bi thīnnbi, ya dā zā di nja yø cargo ngue di mfäxte p'ü ja rā nija. ¹¹ Ximmangu yø xisu fäxte p'ü ja rā nija, xquet'a di nεqui ngue dyø hoja'i. Hīndyø zate. Dā zamyø mmai. 'Yo di hēp'ü'a

rá 'bɛfi pɛfi. ¹² A nu yø n'yohu ngue ja yø cargo fäxte p'u ja ra nija, n'na ngu n'na jatho ngue n'na dra xisu da zi. Pɛ da badi ngue di manda xanho p'u ja rá ngu. Ngu yø basi, ngu'u hingyø basi, da badi di manda xanho. ¹³ Porque nuya yø n'yohu ja yø cargo ngue fäxte p'u ja ra nija, nu'mø padi xanho ha di japi da 'yøtra 'bɛfi pɛfi, ya man'natho nnu mansu yø ja'i. Ya säp'u da hya ra ts'edi da ma hanja ngue ɛc'ɛi ra Jesucristo.

-----
¹⁴ Ague Timoteo, nugä dí xønni ga mmap'u ga ma nu'i. ¹⁵ Pɛ nu'mø himbi zä dá magä p'u n'nahmantho, ya dí otra carta ja ua ngue ga pen'a'i p'u. Porque dí nnegä ngue guí padi xanho hanja ra hya nuna ja ngue da n'yo yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja. Nuna Oja na, majuaní ngue 'bui. A nuya yø ja'i Oja ya, guehya färpabi rá hya 'nɛ tɔxhma hyabi rá hya Oja. ¹⁶ Janjuaní ngue mazihotho na ra hya dí ɛc'ɛihu. Pɛ Oja bi 'yøt'e ngue bi dinma mmuihu hanja na ra hya na, ngue ra Cristo bi nja'i. 'Nɛ ra Espíritu Santo bi 'yøt'e ngue fadi ngue hin tema nts'o bi 'yøtra Cristo. Da guehyø anxɛ Oja i nnu mansu. A nuyá, ndap'u bi zä i hma te'o na ra Cristo. 'Nɛ t'ɛc'ɛi gä rá ngani nximhäi. 'Nɛ bi zix Oja ngue i ma mahɛts'i.

4

¹ Pɛ ra Espíritu Santo njuantho xicju ngue nu'mø ni ma da gaxyø pa, di m'mahyø ja'i da hyɛp'u yø nt'ɛc'ɛi. Nu'u yø fehni xännbate ngue ra zithu di bennbabi ra hya xännbate, go gue'u da den'na.
² Nuya yø xännbate ya, ra fehni na ra hya da ma

ngue di hyätyø ja'i. Padj xanho gue hinga gue'a te øt'e, pe 'be xingui tär'man'u yø mmäi'a te øt'e. ³ Nuya yø xänbäte ya, xihyø ja'i ngue embi hin'yü ra nt'edi di nthatyø ja'i. 'Nε xihyø ja'i ngue embi hinga gätho yø cosa sä gue da ts'i. Conque Oja bá sänni gue bá nja'a te ts'i n'namhma gue nuya yø 'yεc'ei di ja mammadi Oja 'mø bi zi'a te si. ⁴ Porque nu te gä bi hoc'a Oja gue da ts'i, gä xanho. Hingui sä ga emhma gue ja rá ts'oqui ra ja'i nu'a si te tini. Sinoque ma ga ja mammadihu Oja 'mø dí sihu'a te bá sänni gue ga sihu. ⁵ Porque nu'mø t'äprä mate Oja gue di japi te ts'i, Oja di japi te si ra ja'i.

-----
⁶ Nu'mø gue nguna ra hya gui xänbabi'u ma cuhu ya, majuanj gue gue'e rá hoga mefi'i ra Jesu-cristo 'mø. Dami hanyi gui hyu'ni mmäi na ra hoga xädi ya xcá bent'i. ⁷ Pe nu'u yø hya te säma cuento gue hinga gue'a rá hya Oja, 'yo gui ørpa masu'u yø hya'u, porque hinte di muui. Dami hyoni ha di ndu xanho ni nt'εc'ei i ja. ⁸ Porque nu ra ja'i gue xährá do'yo, di 'yani, man'na xanzaqui cohi gue'a gui 'yani. Pe ma datho man'na xanhotho gue di zacrá nt'εc'ei ra ja'i. Porque nuna ma nt'εc'eihu i ja, hinga høndra pa jap'u ga tinnbahu rá njapi Oja, sinoque 'nεhra pa di 'yεp'u. ⁹ Nuna ra hya na, guehna gue majuanj na. 'Nε guehna mahyonitho da 'yεc'ei gätho yø ja'i na. ¹⁰ Janangue nuyá, madague'a sacui yø ja'i ya, pe ma ga ho ma mmäi ga øt'ui ra 'befi bi 'dacui Oja. Porque dí haxa njuanj gue nu'a ma Ojai i 'bu'a. 'Nε guehna ja gue da yani gätho yø ja'i na. Pe nu'u yø ja'i di nyanyø te, guehya da 'yεc'ei ra Cristo ya.

11 Nu'mø guí xännbabi ra hya yø ja'i, nuya yø hya dí xi'i, guehya gui xihyø ja'i ngue da 'yøtya yø hya ya. 12 'Yo guí nne ngue hñjonda 'yøt'a masu ngue grá ts'ant'utho. Sinoque dami 'yu'a te ra nho ja ngue da n'yo yø 'yεc'ei. Dami 'yudi ngue guí yamanho p'ua ha guí ya. Dami 'yudi ngue gadi mahni mmic'eiui. Dami 'yudi ngue ja xanho ni nt'εc'ei. Dami 'yøt'e ngue da bahyø ja'i ngue gä ra nho gní 'yo. 13 Mente ga mmagä p'ua, dami ja ndummai guí mmambrá hya Oja p'ua ha di mpeti yø 'yεc'ei. Dami opan'yu hanja ra hya. Dami nxännbate xanho. 14 Nu'ua yø n'yohua 'bet'o p'ua ja ra nija bi japyø 'ye p'ua ja ni ya, ya bi xi'i te 'be'a ma hya nne'e Oja gui 'yøt'e. Nuna ra 'befi bi 'da'i Oja, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue te sätho gui 'yøt'e.

15 Nuya yø hya dí xi'i ya, dami ja ndummai ngue gui 'yøt'e te dí xi'i. Dí nne ngue da nu yø ja'i ngue man'na man'na gdí padi ha gdí japra hya ngue da zä gui 'yørpe xanho rá 'befi Oja. 16 Dami mfädi xanho, 'ne dami mfädi ngue gä da gue'a ra hya ni 'yup'ua guí nxännbate. Nu'mø gui 'yøt'e te dí xi'i, ya di nyanni te, da guehyø ja'i da 'yøxra hya guí mma, xquet'a di nyanyø te.

5

1 Nu ra dac'ei ngue hinga gue'a te øt'e, 'yo gui ya manzaqui 'mø ga hejpabi te øt'e. Mahotho gdí zofo, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni papá'a ra dac'ei. A nu'ua yø ts'ant'utho, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni n'yohua. 2 A nu'ua yø xisu ngue ya yø dac'ei, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue

nī mamá. A nū'ḡ yø hmute xisu, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue εni nju, pε gā rā nho gdi n'youi.

³ A nū'ḡ yø 'danxu ngue hīnjo'o to dā hyonnbī te dā zi, gue'ḡ yø mmi'yεc'εīui dā māt's'i ngue di unni te honi. ⁴ Pε nū rā 'danxu ngue 'būhyø bāsi ogue 'būhyø 'bεt'o, guehya yø bāsi nā rā 'danxu hōxyø xi ngue di unni te dā zi. Porque yø pa xā thogui, gue'a rā mamá yø bāsi bi ja mmānsu gā i nte. Jananguē nī 'yup'ḡ ngue di ja mmānsu yø mamá yø bāsi 'mø bī ndac'εi. Porque gue'a nnu manho Ojā'a ngue yø bāsi di ja mmānsu to bi tede. ⁵ Pε nū rā 'danxu ngue 'būse, hīnjo'o to dā hyonnbī te dā zi, guehnā ja ngue dā māxyø mmi'yεc'εīui nā. Porque hīnda hōnt'a Ojā nno'ts'e 'nε hīngui sāya rā pa rā xui nzo Ojā. ⁶ Pε nū rā 'danxu ngue gue'a te rá pāhāse gā 'būi, ya hīnda ma m'māt's'i. Porque nūnā, εmma 'būi pε tengutho 'mø ya xā ndu. ⁷ Guehnā rā hyā gui xifi dā 'yøtyø 'yεc'εi nāya, n'namhma ngue ya hīnjondā 'yεmbī ngue hīngā gue'a te øt'e. ⁸ A nū rā 'yεc'εi ngue hīndī unni te 'bε'a honnā papá ogue rá mamá, ogue rá mēni, guehnā rā 'yεc'εi ngue hīngā 'yo'a te rā hyā rá nsāui rá nt'εc'εi nā. Man'na nū'ḡ yø jā'i hīngyø 'yεc'εi hīngui njap'ḡ'ḡ, man'na di unni te honyø dac'εi'ḡ.

⁹ A nup'ḡ ja rā lista ngue yø 'danxu gui 'yεts'i ngue dī mfāxte p'ḡ ja rā nija, dā gue'ḡ yø 'danxu ngue tho'i hyate njεya 'būi. 'Nε n'nat'a rá ndø xā m'mūhmi. ¹⁰ Dā gue'ḡ yø xisu fādī ngue xā 'yøtra nho, xā tede xānho yø bāsi, xā unnā ts'āya p'ḡ ja rá ngu te'o hīn'yḡ ha dī nsāya ngue yap'ḡ nī 'yεhε. 'Nε fādī ngue hīndī 'yεts'i ha ya, di ja mmānsu yø mmi'yεc'εīui. I fāt's'i to sā rā n'ḡ. Zant'a ngue hōndra

nho di ho dā 'yøt'e.

¹¹ Pε nu'ᵐ yø 'danxuŋ gue cohra jεya 'bai, 'yogui εts'iŋ gue di mfäxte p'ᵐ ja rā nija'ᵐ. Porque nthambεniŋtho gue dā diŋi to di nthatui mahøn'a, ya dā hyεp'ᵐ a rá 'bεfi rā Cristo ørpe. ¹² Ya cohi gue festho'a rā hyā xā nhyøxmaxi gue di mfäxte p'ᵐ ja rā nija p'ᵐya. ¹³ Ogue dā gohi gue yø monni, ní yut'i ní bømp'ᵐ ja yø ngu. 'Nε hinga høntho gue yø monni, sinoque di c'a yø mmic'εiui p'ᵐ ha 'yo. I mmanyø hyā nu'ᵐ hinni 'yup'ᵐ dā mā. Nu'a te ga 'bᵐhyø ja'i p'ᵐ ha søni, gā di nthint'i. ¹⁴ Janangue di nnegā gue nu'ᵐ yø 'danxuŋ gue yø hmute xisutho di nthati mahøn'a, di m'mᵐhyø basi, dā māhyø ngu. Ya hindā zā gue toni ja'i dā 'yεmbi hinga gue'a øt'e. ¹⁵ Porque 'bᵐ i'da yø 'danxuŋ gue ya xā 'uegue, ya ørpabi rá pähä rā zithᵐ.

¹⁶ Nu'mø n'na rā n'yohᵐ ogue n'na rā xisu gue rā 'yεc'εi, nu'mø bi n'naxuŋ n'na rá mεni, dā mäts'i, di unni te honi. 'Yo di nnepe gue gā go yø 'yεc'εi dā hyonnbabi'a te rá gasto honi. Porque yø 'yεc'εi, gue'ᵐ yø 'danxuŋ hinjo'o to dā hyonnbī te dā zi, gue'ᵐ ja gue dā mäts'i, di unni te honi.

¹⁷ A nu'ᵐ yø n'yohᵐ 'bet'o gue øtra 'bεfi p'ᵐ di mpεti yø 'yεc'εi, jatho gue εmmεi dā nu mānsu yø ja'i. Dā gue'ᵐ yø mamhya ho yø mmᵐi di mpεfi gue xännbabi rá hyā Oja yø ja'i, mā datho nne gue dā nu mānsu yø ja'i ya. ¹⁸ Porque nt'ot'i p'ᵐ ja rā Macā Libro rā hyā gue εnā: “Dami japi gue di nsihmε rā ndani nuna nnehyø trigo gue di ntagui, 'yogui turpabi rá ne”, i εnna hyā. Mahøn'a nt'ot'i rā hyā gue εnā: “Nu rā mεfi øtra 'bεfi, ni 'yup'ᵐ gue di t'unnā nzäbi”.

19 A nu'mø ngue ma yapí n'na nc'ei'ü 'bet'o p'ü ja ra nija, nu'mø ngue hinjo'o yoho ogue hyu yø testigo di ja majuaní'a te gui nyapi, 'yo gui 'yøpá masu'a ra yapate. 20 Pε nu'a ma yapí 'nε majuaní ngue ja rá ts'oqui, dami hejpabi. Da nu gätho yø ja'i p'ü gui hejpi n'namhma ngue nu'ü yø ja'i da nup'ü gui hejpi, ya da zu da 'yøtra ts'oqui. 21 Nuna ra hya dí xi'i ya, nuna Oja co 'nεhna ma Hmuui Jesucristo co 'nε'ü yø maca anxε bí 'bü mahεts'i øde te dí xi'i ya. Nu'mø gadi n'amigoui n'na ra ja'i, ogue hin gadi n'amigoui n'na ra ja'i, pε nu'mø ja rá ts'oqui dami hejpahmabi. 22 Nu'mø ja ngue gui 'yεts'i to di m'mεt'o p'ü ja ra nija, 'yo guí nne ngue ra sønitho'a te gui 'yøt'e. Dami tømí, 'be guí nnu te ga 'yo ra ja'i. Xi'mø gue gui 'yεx'a n'na nc'ei, nu'a fadi ngue ja rá ts'oqui, 'yo guí nne da 'yεn'a'i yø ja'i ngue guí nnu manho'a ra ts'oqui øt'a gui 'yεts'i. Pε nu'i, 'yo tema nts'o guí øt'e.

23 Ague Timoteo, nu'mø ngue thojpatho gadi hyenni ngue xan'ü ni mmüi, 'yo høndra dehe guí si, dami si zits'ü ra vino.

24 I 'bü i'da yø ja'i ya, hante ngue da thaspabi ra güenda, di nεqui xanho ngue ja yø ts'oqui. Pε ximmi 'bü mi'da p'üya ngue hñdi nεqui ngue ja yø ts'oqui. Sinoque ja gue'mø bi thaspabi ra güenda di nεqui ngue ja yø ts'oqui. 25 Xquet'a njarbatho yø ja'i ngue øtra nho ya, di nεqui xanho'a te ra nho øt'e. Madague'a ngue hñgui fadi te gäma nho øt'e, pε m'mεfatho fadi ngue xanho te øt'e.

6

¹ A nu'u yø 'yεc'ei ngue yø hmiq̄ui, jatho ngue da nu mansu yø hmu. Porque nu'mø hingūi nnu mansu yø hmu yø hmiq̄ui, yø ja'i p'uya da 'yembi ngue hingūi ho ra hya nná 'yohu. Ya da nømman'u Oja p'uya. ² A nu'u yø hmiq̄ui ngue yø 'yεc'ei yø hmu, 'yo di εna ngue ts'uttho ja ngue di nu mansu yø hmu, da 'yεna ngue ya 'da'igu yø nt'εc'ei i ja, ya di ncu. Sinoque man'natho ja ngue da hyumbi di mpefi, porque ma mađi'a ra 'yεc'ei t'ørpabi rá 'befi. Nguna ra hya guí xihyø ja'i 'mø guí xännbate ya.

-----

³ Nuna ra hoga hya bi nxännbate ra Hmu Jesucristo, guehna rá n'youi ma nt'εc'ei jagüi naya. Pe nuyá, ya 'bu i'da yø ja'i ngue n'nan'yo ra hya xännbate. ⁴ Guehya yø ja'i di 'yεx'mø ya, guehya h̄inte pahya. Ma'bēdi yø mm̄ai, gā ra njun'mahya ga 'yo. Guehya yø zeya, yø nequis̄ui, yø nemhya. Hingūi εc'ei te sifi. ⁵ H̄inha rá nζεgui ra njunt'i øt'ui yø ja'i porque xants'o yø n'yomfēni. Nuna ra hya majuan̄i, hingūi pađi hanja na. I εna ngue nuna ra hya ngue rá nt'εc'ei i ja, xangu rá muui, porque εna ngue guehna ra hya di dāha xangu ra mēnyu. Pe nu'a'i, ogađi nsixui'u njap'u. ⁶ Majuan̄i ngue nuna ma nt'εc'ei jagüi, xandøngu rá muui na, porque xandøngu ra nho n'youi. Pe ra ja'i, ja ngue di johyahmaha h̄ont'a zihangu ts'u t̄ini. ⁷ Porque nu'mø bi m̄ihra ja'i ua ja ra ximh̄ai, h̄inte bá hya. Ximmangu 'mø bi du, h̄inte da hyats'i. ⁸ Janangue nu'mø ja te da zi ra ja'i, oque ja te da hye, co nu'a p'uya, di johyahmaha.

9 Pε nu ra ja'i hontho nne ngue di mmεmmeti, guehna ra ja'i hingu henni ga hyätrá n'yomfeni ngue øtra ts'oqui ha di dinna mεnyu. Entho so ra 'dih, porque hont'ε yø pähä hinte di muui so rá mmæi, gue'a di m'mε'a. 10 Porque nu ra ja'i ngue høndra mεnyu di ja ndummæi honi ha di dini, xangu ra ts'oqui øt'e ngue ha ga ndinna mεnyu. A nuyá, 'bε i'da yø ja'i, asta ya xa hεp'ε yø nt'εc'εi ngue høndra mεnyu di ja ndummæi honi ha di dini. Pε nu'a te rá mεnyu ya xa ndini, gue'a ra m'mε man'ε i tho'a.

-----

11 Pε nu'i, ngue rá mεfi'i Oja, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui 'yøt'e tengu ya yø hya ja dí xi'i. A nu'a'i dami 'yøt'a te xanho. Di nεqui ngue ja xanho ni nt'εc'εi. Ja ndummæi dami thanne Oja. Ja ndummæi dami mahni mmic'εiui. Dami seti te gäma hya gui thogui. 'Nε ogadi 'yεx'mø gui ya. 12 Dami ja ndummæi ngue ya gdí 'bε'a ngue gui 'yøt'a te rá nsäui ni nt'εc'εi i ja, n'namhma ngue gui nthεui ra te para zantho. Porque bi zon'na'i Oja ngue gue'a gui 'yøt'a. Nu'a ra pa bi zon'na'i Oja, xangu yø ja'i bi 'yøde te gá ma ngue ja ni nt'εc'εi. 13 A nuyá, nuna Oja di unná te gätho'ε ja yø te, guehna øde gätho ya yø hya dadi 'bεp'a'i gui 'yøt'e. Da guehra Jesucristo, nuna bi dä xanho rá hya p'ε ha 'bähra Poncio Pilato, xquet'a øde gätho ya yø hya dadi 'bεp'a'i gui 'yøtya. 14 Gätho ya yø hya dadi 'bεp'a'i gui 'yøtya, dami 'yøt'e. 'Yo te dadi 'bεdi, n'namhma ngue hin tema hya da thjn'na'i ngue hinda gue'a gui 'yøt'e asta guehra pa ngue da εp'ε mahøn'a ra Hmu Jesucristo. 15 A nuyá, nu'mø bi

zõnnã pa xpá nzännbabi Oja ngue da ep'ũ, ya da ehẽ. Nuna ma macã Ojahũ, guehna hõnse na jase rá ts'edi na. Guehna ra dast'abi na ngue yõ dast'abi. Guehna ra Hmu na ngue yõ hmu. ¹⁶ Guehna Oja na ngue hĩjam'mõ da du. Nup'ũ ja rá nyot'i 'bui, hĩjonda zã da guat'i. 'Nẽ hĩnxa 'yehra pa ngue toni ja'i xa mbõni ngue da nu, porque hĩngui sã di hnu harũ 'bui. Nuna Oja na, guehna ma datho hnu mansu na. 'Nẽ guehna jase rá ts'edi para zantho na. Da ngut'atho.

-----
¹⁷ A nu yõ ja'i ngue yõ mmẽmmeti ua ja ra ximhãi, dami xifi ngue 'yo dadi 'yets'i ngue ja yõ mɛnyu. 'Yo sã di ɛna ngue gue'ũ yõ mɛnyu da mãts'i. Porque hĩnga gue'a rá mɛnyu ra ja'i da mãts'i. Dami xifi ngue da hyũtho yõ mmui ngue gue'a Oja i fãts'i. Nuna Oja i 'bui, guehna mathoguitho di jajpahũ na, porque nnepe ngue ga johyahũ. ¹⁸ Nu'ũ yõ ja'i ja xangu yõ mɛnyu, dami xifi ngue da 'yõtra nõ. Porque man'natho xangu di muui ngue xta ngu ra nõ da 'yõt'e, hĩnda gue'a ngue da mestho rá mɛnyu. Dami xifi ngue 'yo di ya yõ mmui ngue di unyõ ja'i'a te tĩni. ¹⁹ Nuna ra nõ da 'yõt'e ngue da mãxyõ mmic'eiui, di nja rá njut'i 'mõ yõ pa dí 'yep'ũ, gue'a di segura'a ngue di t'unna te para zantho'a te da 'yõt'e.

-----
²⁰ Ague Timoteo, nuna ra hyã bi ma mafãti'i ngue gui xännbabi yõ ja'i, dami fãdi xanho ngue da guehna ra hyã gui nxännbate na. 'Yo gui ørpa masu'ũ yõ hyã te sãtho hĩnte di muui. Da guehyõ ja'i nu'ũ ɛna ngue ja xangu yõ mfadi, 'yo gui ørpa

masu'ɛ yø hya mma, porque himma juani ngue di nthε yø hya i mma. ²¹ 'Nε nuyá, ya 'bɛ i'da yø ja'i ngue di xáhna ra hya na, ya mma ngue ja xangu yø mfaði, asta gue'mø da gohi ngue di pumbeni'a rá nt'εc'εi i ja. Ya dí xi'i ngue mamj njap'ɛ.

Oja di jap'a'i. Da ngut'atho.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f